

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2013-03-13
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
13570-12 E
13646-12 E
Enhet 1:1

SÖKANDEN

Mål nr 13570-12

1. ITM Meeting Solutions AB, 556520-2693
Östergårdsgatan 7
431 53 Mölndal

Mål nr 13646-12

2. Loudnbright systemintegration AB, 556408-9497
Brodalsvägen 7, hus z
433 38 Partille

KONKURRENSVERKET	
2013-03-14	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

MOTPART

Göteborgs Universitet
Upphandlingsenheten
Box 110
405 30 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Loudnbright systemintegration AB:s ansökan.

Förvaltningsrätten bifaller ITM Meeting Solutions AB:s ansökan om överprövning och beslutar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 181011

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattengoteborg@dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag - fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Göteborgs universitet (universitetet) har genom öppet förfarande genomfört en upphandling avseende AV-utrustning med installation, dnr B6 66 10 082. Upphandlingen är uppdelad i två olika produktområden, dels "AV-utrustning enkel lösning inklusive installation (produktområde 1 – enkla system) och dels "AV-utrustning komplex lösning inklusive installation" (produktområde 2 – komplexa system). Av tilldelningsbeslutet framgår att annan anbudsgivare än ITM Meeting Solutions AB (ITM) och Loudnbright systemintegration AB (Loudnbright) vunnit upphandlingen. Vad gäller Loudnbright har i utvärderingsfasen andra bolag erhållit högre poäng. Vad gäller ITM har dess anbud förkastats eftersom det bolaget enligt universitetet inte uppfyller skallkravet på referenser under punkten 4.4.2. i förfrågningsunderlaget.

YRKANDEN M.M.**Loudnbright (mål nr 13646-12)**

Loudnbright ansöker om överprövning och yrkar, gällande komplexa system, i första hand att upphandlingen ska göras om i sin helhet och i andra hand att rättelse ska ske på så sätt att utvärderingen görs om. Loudnbright anför i huvudsak följande. – *Utvärdering lösningsförslag*: Utvärderingen är icke-transparent och strider mot reglerna om likabehandling. Loudnbright har erhållit lägre poäng än andra anbudsgivare på grund av att universitetet anser att Loudnbright inte haft rätt miljötank i sin lösning. Detta grundas enligt universitetet främst på att Loudnbright inte haft med reläavstängning av slutstegen. DAV, ett av de bolag som vunnit upphandlingen, har visserligen ett slutsteg med reläavstängning i sin lösning men funktionen används senare inte. För att funktionen ska fungera krävs komplettering av relästyrning, något som inte återfinns i varken materialförteckning,

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 3
13570-12 E
13646-12 E

block-schema eller systembeskrivning. Om DAV vid ett senare tillfälle kompletterat med att de kommer leverera styrningen till slutstegen har Loudnbright uppfyllt önskemålet på samma sätt. Loudnbrights och DAV:s systemlösningar är annars i grund och botten identiskt uppbyggda. Det är därför rimligt att systemen ska erhålla likvärdiga poäng. Relä i slutsteget är dock varken ett bör- eller skallkrav, det anges endast allmänt i förfrågningsunderlaget att universitetet strävar efter produkter som inte ska stå på i onödan. Vidare har DAV helt utelämnat en infälld knapppanel med de enklaste funktionerna för att styra basfunktioner i podie- och talarstol i sin lösning. Detta är ett krav som anges i punkt 5.4.1 i förfrågningsunderlaget. Trots denna miss har DAV inte fått något poängavdrag. DAV har också fått extrapoäng för en optionslösning med en stor projektor i stället för två små. Att ge extrapoäng för att en leverantör väljer att lägga in optioner som inte efterfrågas av den upphandlande myndigheten är inte förenligt med LOU och inte heller med det aktuella förfrågningsunderlaget. DAV har även brutit genom att starkt överdimensionera offererade projektorer och har inte gjort en professionell analys av förutsättningarna i lokalen. DAV har genom sitt anbud bidragit till en sämre miljösituation än den Loudnbright bidrar till. – Loudnbright har även erhållit lägre poäng gällande miljöhänsyn för att universitetet anser att Loudnbright saknar vana att möta miljökrav från beställare, detta utan annan motivering än att universitetet anmärkt på att Loudnbright "missat" att ha en automatisk avstängning av slutsteget. Utöver miljödokumentation och miljöpolicy har Loudnbright till sitt anbud bifogat bl.a. intyg på kundanpassad miljöutbildning. Miljöperspektivet hör mer hemma i utvärderingen av anbudspresentation, inte lösningsförslag. Det går inte att utläsa av några handlingar att DAV skulle ha större vana av att möta miljökrav från beställare än vad Loudnbright har. – Bolaget Atea har liksom DAV erhållit högsta poäng för systemlösning. Atea har i utvärderingen fått extra bra betyg på grund av att de har kompletterat med "skvallermonitörer". Detta är en funktion som inte är efterfrågad av universitetet och därmed inte heller bör ge utökade poäng.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

13570-12 E

13646-12 E

Atea har liksom DAV ett slutsteg som är styrbart utan att ha implementerat en styrning i sin systemlösning. Atea har vidare liksom DAV missat funktionen med extra styrpanel i podie- och talarstol. Detta har universitetet specifikt lyft fram som önskvärt. Trots att Atea har missat funktionen har Atea erhållit högsta poäng. Det valda slutsteget i Ateas lösning är dessutom helt underdimensionerat för de högtalare de har offererat. Atea har inte gjort en riktig avstämning mellan slutsteg och förstärkare vilket kommer innebära att ljudet inte kommer att uppfylla ställda krav. – Universitetet har ställt krav på ljudupptagning i lokalen bland åhörare genom exempelvis delegatsystem, punkt 5.4.1 i förfrågningsunderlaget. Systemet ska installeras som en fast del i lokalen eftersom det är en del av systemlösningen. Atea har offererat ett portabelt system vilket består av 51 enheter som drivs av batterier. Systemet är en miljöbov och direkt olämpligt. Ateas anbud saknar även ett grundförslag på API (användarinterface) som ska bifogas till styrsystemen. – Loudnbright har inte likabehandlats i utvärderingen av systemlösning jämfört med DAV:s och Ateas anbud, trots att Loudnbright i sitt anbud redogjort för samtliga önskade funktioner och har uppfyllt samma formella miljökrav. Utifrån lämnade systemlösningar bör Loudnbright erhålla högsta poäng. DAV och Atea bör få sänkta poäng. – *Kvalitet anbudspresentation*; Även gällande anbudspresentationen har universitetet bedömt Loudnbright på ett icke-likabehandlande sätt. – Att Loudnbright fått nerdraget betyg gällande erfarenheter från tidigare installationer är märkligt. Loudnbright har lämnat flera referenser, bl.a. har Loudnbright i universitetets egna lokaler tidigare installerat 50 – 60 enheter. Loudnbright har också utfört arbeten i både hör- och lärosalar på andra universitet och högskolor samt blivit inhyrda av konkurrenter på grund av Loudnbrights kompetens. – Gällande eventuellt användande av underentreprenörer har Loudnbright fått oförtjänt låga poäng. Loudnbright har både i skrift och vid anbudspresentationen gjort klart att Loudnbright endast hyr in personal med installationskompetens, men att specialistkompetensen finns inom Loudnbright. Det råder inte något oklart ansvarsförhållande. DAV använ-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 5
13570-12 E
13646-12 E

der sig av långt fler underentreprenörer än Loudnbright och där råder oklarheter avseende ansvarsfördelningen. Motsvarande förhållanden gäller hos Atea. Loudnbright borde ha erhållit högsta poäng. – Gällande säkerhetsarbete har Loudnbright erhållit lägre poäng än exempelvis DAV, trots att Loudnbright kommit in med en komplett säkerhetspolicy på universitetets begäran, något som DAV inte har gjort. – Trots att Loudnbright har en fastslagen miljöpolicy har det erhållit märkligt låga poäng gällande miljöarbete. Loudnbright har genomgått särskild miljöutbildning anpassad för branschen. Loudnbright arbetar efter ISO14000 vilket har presenterats i anbudet. Universitetet menar att Loudnbright inte förstår kundens position som miljöcertifierad myndighet. Vid anbudspresentationen ifrågasattes varför Loudnbright inte hade någon styrning på slutstegen, vilket ska vara orsaken till att bolaget erhållit låga poäng. Inte heller DAV har styrbara slutsteg i alla typrum som offererats, varför bolagen inte har behandlats på lika sätt. – Utifrån det sätt som universitetet har poängsatt den aktuella upphandlingen råder alltför många oklarheter och omotiverade poängsättningar. Det har inte gått att i förväg klart utläsa hur anbud kommer att utvärderas och poängsättas. – Loudnbright kommer att lida skada om universitetet tillåts teckna avtal i enlighet med tilldelningsbeslutet. Om anbudshandlingarna rättas på så sätt att Loudnbright erhåller högre poäng för teknisk lösning, alternativt att övriga anbudsgivare erhåller lägre poäng, kommer Loudnbright att vinna upphandlingen.

Universitetet yrkar att förvaltningsrätten lämnar Loudnbrights begäran om överprövning utan vidare åtgärd och anför i huvudsak följande. Utvärderingen av anbuden har varit både transparent och i enlighet med de krav på likabehandling som ställs i LOU. Utvärderingen och upphandlingen i sin helhet har genomförts helt i enlighet med de gemenskapsrättsliga principerna. Upphandlingen är inte behäftad med någon sådan brist som medför att någon åtgärd enligt 16 kap. LOU är motiverad. LOU ger inte någon närmare beskrivning av hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat el-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 6
13570-12 E
13646-12 E

ler hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad. En utvärderingsmodell måste inte heller vara utformad på ett sätt som medför att anbudsgivaren i förväg kan sluta sig till vilka exakta poäng som deras anbud kommer att erhålla. – Loudnbright har varken lidit skada eller riskerat att lida skada på grund av fel begånget av universitetet. Loudnbright har anfört att andra bolag värderats för högt i jämförelse med Loudnbrights eget anbud. Detta är felaktigt eftersom universitetet har utvärderat alla anbud med iakttagande av likabehandlingsprincipen och i enlighet med de utvärderingskriterier och viktningsmallar som angetts i förfrågningsunderlaget. – Gällande utvärdering av produktområde 2, komplexa system, verkar Loudnbright ha missförstått hur utvärderingen kommer att ske, trots tydliga instruktioner i förfrågningsunderlaget. Det som viktas tyngst är kriteriet "lösningförslag" eftersom universitetet söker en leverantör som genom innovativa förslag på ett optimalt sätt kan möta universitetets behov. Även om Loudnbrights miljöperspektiv på sin verksamhet hade tillmätts större betydelse och även om Loudnbrights anbudspresentation hade blivit lika högt värderad som de andra bolagens hade kontraktet ändå inte tillfallit Loudnbright varför det inte har lidit någon skada. – Utvärderingen av anbud gällande produktområde 2, komplexa system, har genomförts på ett transparent vis och kraven är väl uppfyllda liksom övriga krav som ställs på upprätthållande av de gemenskapsrättsliga principerna vid offentlig upphandling. Universitetet har haft som målsättning att teckna avtal med en leverantör som genom sin expertis på området kan erbjuda innovativa lösningar som universitetet inte nödvändigtvis själva visste fanns. Mycket stor vikt har tillmätts leverantörens möjlighet att utifrån universitetets förutsättningar och behov presentera förslag på lösning. – Loudnbright anser att DAV och Atea har gått utanför ramarna för förfrågningsunderlaget och lämnat alternativa lösningar som i sammanhanget visserligen är bra men som är otillåtna. Universitetet menar att de alternativa lösningar som DAV och Atea har presenterat inte på något vis är otillåtna. Syftet med typkonfigurationen är i det komplexa fallet att mäta leverantörernas förmåga till problemlösning utifrån

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

förutsättningarna som getts i förfrågningsunderlaget. – *Miljöutvärdering*;
Loudnbright anser sig ha blivit misskrediterat med anknytning till miljöaspekter. Universitetet värdesätter generellt miljövänliga lösningar högt. Loudnbright har inte blivit behandlade på ett vis i samband med upphandlingens miljövänliga önskemål som skulle innebära att universitetet brutit mot likabehandlingsprincipen. Under kriteriet ”kvalitet/ anbudspresentation” ryms mycket mer än enbart leverantörens miljöperspektiv varför miljöaspekten, sett till hela utvärderingen, inte blivit utslagsgivande. De detaljer som Loudnbright hänvisar till i sin ansökan har inte varit avgörande. Loudnbright hänvisar felaktigt till sin miljöpolicy och interna miljöarbete, detta är ingenting som har utvärderats rörande anbudet utan har utgjort en del av leverantörsprövningen vilket framgår av punkt 4.5.2 i förfrågningsunderlaget. – *Infälld knappsats i talarstol*; Både DAV och Atea har i sina anbud lämnat förslag som väl uppfyller de önskemål som universitetet har ställt i förfrågningsunderlaget, inkluderande önskemål om enklare styr-funktionalitet i talarstol. Önskemål gällande infälld knappsats i talarstol har enbart varit ett önskemål och inget krav, vilket framgår av punkt 5.4.1 i förfrågningsunderlaget. I utvärderingen av leverantörernas anbud har likabehandlingsprincipen strikt iakttagits och alla leverantörer har behandlats lika. Anledningen till att Loudnbright inte tilldelats kontrakt beror främst på att Loudnbrights offererade lösningsförslag inte höll samma nivå av kreativitet som de leverantörer som tilldelats kontrakt. – *Transparens*;
Upphandlingen har genom alla dess skeden genomgått av transparens och tydlighet. I förfrågningsunderlaget anges tydligt hur anbuderna kommer att utvärderas och hur viktningen kommer att se ut. I förfrågningsunderlaget återfinns även en bakgrund till kravspecifikationen där upphandlingens syfte beskrivs och där universitetets önskan om en utrustning anpassad efter universitetets behov framgår. Universitetet har under anbudstiden inte fått in några frågor gällande förfrågningsunderlagets utvärderingskriterier eller utvärderingsmall.

Loudnbright har tilläggsvis anfört bl.a. följande. Det är inte korrekt att det inte finns några regler över hur en utvärderingsmall ska vara utformad. Förfrågningsunderlaget ska vara så tydligt att en anbudsgivare på ett tydligt sätt kan utläsa hur utvärdering kommer att ske. Både skall- och börkrav ska vara klart och tydligt beskrivna i förfrågningsunderlaget. I nu aktuell upphandling är skallkraven tydliga men däremot inte börkraven. Andra bolag har tilldelats högsta poäng trots att börkrav inte har tagit med. De har även fått höga poäng trots att de har tagit med sådant som inte alls efterfrågats i sina anbud. Loudnbright har inte kunnat utläsa av förfrågningsunderlaget vad som kommer att tillmätas betydelse i utvärderingen, vilket lett till att Loudnbright lidit skada. – Loudnbright anser precis som universitetet att värdehöjande lösningar ska premieras, men de lösningar som exempelvis DAV presenterat innebär i sig ett helt nytt anbud. Att helgardera sig så som DAV har gjort med flera olika alternativ varav flera ligger utanför skallkrav kan inte ses som förenligt med förfrågningsunderlaget och ska därför inte premieras. – Förfrågningsunderlaget har varit alltför oförutsebart och det har inte i förväg gått att veta hur universitetet kommer att utvärdera anbuden.

ITM Meeting Solutions AB (Mål nr 13570-12)

ITM ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. ITM anför i huvudsak följande. ITM uteslöts från utvärderingsfasen på grund av att, enligt universitetet, skallkravet i punkt 4.4.2. i förfrågningsunderlaget gällande erfarenheter och kompetens inte uppfylldes. ITM anser att det aktuella kravet, att anbudsgivaren ska ha erfarenheter från universitets- eller högskolesektorn, strider mot proportionalitetsprincipen. ITM har angett ett flertal snarlika referenser, bl.a. från skolor, kommuner och större företag. Det ställda kravet innebär att nya aktörer inte kan komma in på den aktuella marknaden. ITM anser inte att nu upphandlat uppdrag skulle skilja sig från uppdrag gentemot övriga skolor, företag och kommunal

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 9
13570-12 E
13646-12 E

verksamhet. Tvärtom rör det sig om samma slags lokaler, teknik och arbetssätt som förekommer i andra miljöer än just universitet och högskola. Det uppställda skallkravet är starkt konkurrensbegränsande. De lösningar som universitet efterfrågat är i stort sett enkla standardlösningar som ITM regelbundet levererar till såväl privat som offentlig sektor. ITM har lidit skada eftersom universitets kravformulering tillsammans med universitetets tillämpning av kravformuleringen inneburit att ITMs konkurrenskraftiga anbud inte har utvärderats.

Universitetet yrkar att förvaltningsrätten lämnar ITMs begäran om överprövning utan vidare åtgärd och anför i huvudsak följande. Det i förfrågningsunderlaget ställda kravet på att anbudsgivaren eller personal hos anbudsgivaren ska ha erfarenhet från universitets- eller högskolesektorn är ett proportionerligt krav och även i övrigt i överensstämmelse med LOU. Universitetet bedriver en mångfacetterad verksamhet där sekretess är en viktig del eftersom det finns miljöer som är mycket känsliga utifrån typen av forskningsverksamhet som bedrivs. Personal som ska verka för universitetet behöver ha en förståelse för detta och en viss vana att arbeta i den typen av miljöer. Universitetets miljö skiljer sig också från övrig offentlig verksamhet genom dess mångsidiga verksamhet. Det ställda skallkravet kan uppfyllas genom att anbudsgivarens personal besitter den efterfrågade erfarenheten, inte nödvändigtvis det anbudslämnande företaget i sig. Det uppställda skallkravet kan också uppfyllas av eventuella underleverantörer till anbudsgivaren. Den erfarenhet som efterfrågas i förfrågningsunderlaget är inte heller särskilt omfattande. Det är bara en referens som efterfrågas och dessutom specificeras inte kravet närmre gällande exempelvis erfarenhetens omfattning. Eftersom ITM inte uppfyllt det obligatoriska skallkravet har det varit universitetets skyldighet att lägga undan ITMs anbud och inte utvärdera det.

ITM har tilläggsvis anfört bl.a. följande. I samtliga uppdrag ITM har är sekretess, respekt för verksamheterna och professionalism i allmänhet självklarheter för att samarbetet ska fungera väl. Det finns fler beställare på marknaden än universitetet som har en mångsidig och bred kravprofil och ITM har genom sina referenser visat att det har mycket god kunskap och erfarenhet av alla typer av verksamhet. Det uppställda skallkravet står inte i relation till det som upphandlats. Universitetet har heller inte i förfrågningsunderlaget på något sätt angivit några som helst tekniska krav som styrker påståendet om att deras behov- och kravprofil skulle se annorlunda ut. Det uppställda skallkravet är inte nödvändigt för att uppnå det eftersträvar syftet att försäkra sig om anbudsgivarnas kompetens och erfarenhet. Angående universitetets invändning att det uppställda skallkravet kan uppfyllas av anbudsgivarens personal eller underleverantör till anbudsgivaren anser ITM att kravet ändå har en konkurrensbegränsande effekt eftersom anbudsgivarens möjlighet att under anbudstiden anställa någon, dessutom i ledande befattning, närmast är att betrakta som obefintliga. Vad universitet anfört rörande att den erfarenhet som efterfrågas i förfrågningsunderlaget inte behöver vara särskilt omfattande, att det endast är en referens som efterfrågas och att kravet inte specificeras närmre gällande exempelvis erfarenhetens omfattning är inte i linje med vad universitetet anför rörande universitetets särart.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 11
13570-12 E
13646-12 E

Av 16 kap. 6 § första stycket LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förfrågningsunderlaget

I förfrågningsunderlaget punkt 3.1.1, *Anbudsutvärdering – ekonomiskt mest fördelaktiga*, anges bl.a. att anbud gällande produktområde 2, komplexa system, kommer att viktas enligt följande.

- A. Lösningförslag 60 %
- B. Kvalitet 40 %

A. Lösningförslag – Anbudsgivarens förmåga att presentera kundanpassade och professionella lösningar utifrån de förutsättningar som har angivits i förfrågningsunderlaget.

B. Kvalitet – Med kvalitet avses presentationsmöte, se 5.4.2.

Av förfrågningsunderlaget punkt 4.4.2, *Erfarenhet och kompetens*, kan bland annat utläsas följande.

Anbudsgivaren ska lämna en referens från uppdragsgivare inom universitets- eller högskolesektorn. Referensen ska kunna styrka att uppdrag, motsvarande den typ av anbudsgivaren lämnar anbud på, utförs enligt avtalade villkor och utan anmärkning.

Anbudsgivare som inte har varit verksam för att få referenser enligt ovan, kan även komma i fråga om referenser på ledande personal i företaget kan lämnas på motsvarande sätt och i omfattning som ovan.

I förfrågningsunderlaget punkt 4.5.2.1, *Miljöarbete*, anges bl.a. följande.

Göteborgs universitet bedriver utbildning och forskning kring miljö och hållbar utveckling och är certifierat enligt miljöledningsstandarderna ISO 14001 och EMAS. Som statlig myndighet har Göteborgs universitet också ett särskilt uppdrag från staten, att upphandla varor/tjänster som är anpassade till en hållbar samhällsutveckling, och som ett led i detta ställer myndigheten miljökrav.

Innehar anbudsgivaren miljöcertifikat (ISO 1400x eller motsvarande? (Ja/Nej svar)
Innehar anbudsgivaren en fastställd miljöpolicy? (Ja/Nej svar)
Bedriver anbudsgivaren miljöarbete? Om Ja, ge exempel. (Ja/Nej svar)

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning I

DOM

Sida 12
13570-12 E
13646-12 E

I förfrågningsunderlaget punkt 5.4.1, *Typkonfiguration*, anges bl.a. följande.

Funktionskrav

Lokalen ska utformas till en gradängsal/lärosal med utrustning för videokonferens.

Styrsystem skall finnas och medge styrning av hela systemet (ljud, ljus och bild). Vissa nyckelfunktioner (projektor på/av, val av källa till projektor, bild på/av, ett par lämpliga belysningspresets och volymreglage av programljud) bör "lyftas fram" till en enklare knappsats infälld i talarstol/podie.

Av förfrågningsunderlaget punkt 5.4.2, *Kvalitetssäkring*, framgår bl.a. följande.

Syftet med anbudspresentationen är att få en fördjupad bild av anbudsgivarens svar avseende nedanstående punkter.

Vid presentationsmötet ska Göteborgs universitet få en presentation av lösningsförslag, beställningsprocess, service och support, faktureringsprocess, erfarenheter från tidigare installationer, eventuellt användande av underleverantörer, säkerhetsarbete och miljöarbete.

Göteborgs universitet kommer att sätta ett kvalitetsbetyg på de olika delarna i presentationen. Betygsskalan är 1 – 5, där 5 är högst. Ett genomsnittligt betyg kommer att räknas fram och poängsättas.

Poängsättningen anges ska ske enligt följande.

- 100 Genomsnittsbetyg 5
- 80 Genomsnittsbetyg 4 – 4,99
- 60 Genomsnittsbetyg 3 – 3,99
- 40 Genomsnittsbetyg 2 – 2,99
- 20 Genomsnittsbetyg 1 – 1,99
- 0 Genomsnittsbetyg lägre än 1

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 13
13570-12 E
13646-12 E

Loudnbright (mål nr 13646-12)

I RÅ 2002 ref. 50 har Högsta förvaltningsdomstolen uttalat bl.a. följande. Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga antas. – De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när.

Loudnbright gör gällande att utifrån det sätt som universitetet har poängsatt anbuden råder alltför många oklarheter och omotiverade poängsättningar. Det har i förväg inte gått att klart utläsa hur anbud kommer att utvärderas och poängsättas. Universitetet har å sin sida gjort gällande att utvärderingen av anbud har varit både transparent och i enlighet med de krav på likabehandling som ställs i LOU. Universitetet har vidare framhållit att utvärderingen och upphandlingen i sin helhet har genomförts helt i enlighet med de gemenskapsrättsliga principerna och att det inte föreligger någon sådan brist av art och dignitet som skulle leda till att någon åtgärd enligt 16 kap. LOU är motiverad.

Av utredningen i målet framgår att Loudnbright har fått lägre poäng än andra bolag gällande exempelvis miljöarbete. Av Loudnbrights anbud framgår dock att Loudnbright inte innehar miljöcertifikat, även om Loudnbright uppger att bolaget alltid strävar efter att arbeta utifrån minsta möjliga miljöpåverkan. Loudnbright har också påpekat att ett annat bolag erhållit högre poäng trots att detta bolag utelämnat infälld knappsats i talarstol. Av utredningen, förfrågningsunderlaget punkt 5.4.1, framgår att detta endast varit ett börkrav, och inte ett skallkrav. Utifrån vad som framkommit i målet anser förvaltningsrätten att universitetet inte har brustit i utvärderingen och poängsättningen av anbuden vad gäller likabehandling.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

En upphandlande myndighet har stor frihet att själv välja utvärderingsmodell. Förvaltningsrätten anser att universitetets utvärderingsmodell och de valda utvärderingskriterierna är tillräckligt tydligt presenterade i förfrågningsunderlaget och att eventuella anbudsgivare har getts möjlighet att lämna konkurrenskraftiga anbud i upphandlingen. Av förfrågningsunderlaget framgår exempelvis att universitet söker kreativa lösningar anpassade efter universitetets behov, hur viktningen av lösningsförslag och kvalitet (anbudspresentationer) kommer att ske och vad som ska framhållas vid presentationen. Några omständigheter som tyder på att tillämpningen av kriterierna vid anbudsutvärderingen skett utan iakttagande av de grundläggande principerna har enligt förvaltningsrätten inte framkommit.

Vad gäller Loudnbright saknas, mot bakgrund av vad som anförs ovan, förutsättningar för ett ingripande enligt LOU i form av att förordna om åtgärd mot aktuell upphandling. Denna ansökan ska därför avslås.

ITM Meeting Solution AB (Mål nr 13570-12)

Proportionalitetsprincipen innebär att de krav som ställs vid en upphandling ska vara både nödvändiga och lämpliga med hänsyn till det syfte som eftersträvas. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det som upphandlas. Vidare ska, i enlighet med principen, vid valet mellan alternativa krav väljas det som är minst ingripande. Vid en prövning av om en upphandling genomförts i strid med proportionalitetsprincipen bedöms, för det första om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. För det andra bedöms om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, på det viset att det inte finns något mindre ingripande alternativ. För det tredje bedöms om den negativa effekten som åtgärden har på det intresse eller den rättighet som åtgärden inskränker är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet. Det är den upphandlande myndigheten som har

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 15
13570-12 E
13646-12 E

bevisbördan för att en ifrågasatt åtgärd är i enlighet med proportionalitetsprincipen.

Frågan i målet är om det uppställda kravet på att anbudsgivaren ska ha erfarenheter från universitets- och högskolesektorn för att kunna fullgöra nu aktuellt uppdrag är proportionellt. Det uppställda kravet måste ses i ljuset av det aktuella uppdraget.

ITM har anfört att det uppställda kravet strider mot proportionalitetsprincipen och att ITM har stor erfarenhet från andra uppdrag inom exempelvis skola, kommun och även större privata företag där respekt för gällande sekretess är en självklarhet. Universitetet har å sin sida anfört att universitetets miljö skiljer sig från övrig offentlig verksamhet genom dess mångsidiga verksamhet där sekretess är en viktig del eftersom det finns miljöer som är mycket känsliga utifrån den typ av forskningsverksamhet som bedrivs.

Förvaltningsrätten instämmer inledningsvis i vad universitetet anfört rörande att universitetsmiljön i och för sig är av speciell art. Universitetet har uppmärksammat den speciella miljön och att det är av yttersta vikt att sekretess råder för de företag och personer som utför arbeten på universitetets område. Förvaltningsrätten konstaterar dock att det får anses vara minst lika viktigt att sekretess råder även inom andra områden, häribland sådana från vilka ITM har erfarenhet – såsom skolor och annan kommunal verksamhet. Kravet på erfarenhet från tidigare arbeten inom universitets- och högskolesektorn har således inte ett direkt naturligt samband med den nu aktuella upphandlingen. Det uppställda kravet på att anbudsgivaren måste ha erfarenhet inom just universitets- eller högskolesektorn för att kunna fullgöra nu aktuellt uppdrag kan inte anses stå i rimlig proportion till det som upphandlas.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 16
13570-12 E
13646-12 E

Mot denna bakgrund ska, eftersom ITM har lidit skada eller kan komma att lida skada och felet är hänförligt till det konkurrensuppsökande skedet, ITMs ansökan om överprövning bifallas och upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Hans Wikner

Rådman

Föredragande i målet har varit Markus Zander.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU